

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA
KLASA II**

Uczeń po 2 klasie:

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Słuchanie

- Słucha wypowiedzi nauczyciela, innych uczniów, nagrań audycji i aktorów jako przykładów właściwego wysławiania się w języku ojczystym.
- Uważnie słucha czytanych krótkich tekstów w celu zapamiętania, a następnie jak najwierniejszego odtworzenia ich treści.
- Słucha i wykonywanie polecenia.
- Odważnie pyta o znaczenie niezrozumiałych słów używanych przez nadawcę informacji.
- Zachowuje kulturę słuchania – życzliwe nastawia do mówiącego; szanuje wyrażanych przez niego poglądów; cierpliwie wysłucha wypowiedzi do końca.

Mówienie

- Rozmawia z nauczycielem i dziećmi, stawia pytania.
- Swobodnie, samorzutnie wypowiada się całymi zdaniami. Używa zdań oznajmujących, pytających i rozkazujących; wypowiada własne zdania w dyskusji.
- Dobiera słowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi: przeprosin, zaproszenia, pochwały, nagany, odmowy, nakazu.
- Opowiada treści obrazków i historyjek obrazkowych; nadaje tytuły pojedynczym obrazkom i historyjkom jako wdrażanie do zwięzłego ujmowania treści.
- Opowiada własnymi słowami treści krótkich tekstów czytane, baśni, legend.
- Układa opowiadania twórcze, np. podaje inne zakończenia utworu, dalszych losów bohatera.
- Układa zdania na temat różnych przedmiotów jako przygotowanie do opisu.
- Opisuje przedmioty z otoczenia lub na przedstawionym obrazku.
- Wygłasza z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy.
- Dbają o kulturę mówienia; dobiera właściwe słowa i zwroty, jest odpowiedzialny za słowa; mówienie prawdy.

Czytanie

- Czyta i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów; dalej doskonali umiejętności poprawnego czytania głośnego, indywidualnego i zbiorowego.
- Czyta całościowo wyrazy; płynne czytanie tekstów złożonych z krótkich zdań.
- Systematycznie wdraża się do uwzględniania znaków przestankowych: kropki, przecinka, pytajnika i wykrzyknika.
- Umiejętnie odczytuje dialogi z podziałem na role.
- Czyta po cichu ze zrozumieniem.
- Oddaje głosem nastrój wiersza.
- Wyszukuje w tekście podane wyrazy, zwroty, fragmenty zabawne, smutne.
- Czyta z podziałem na role.
- Wspólnie czyta fragmenty lektur wybranych przez nauczyciela.
- Wdraża się do samodzielnego czytania lektur oraz czasopism dziecięcych.
- Indywidualnie czyta dziecięce książki i czasopisma.
- Zwraca uwagę na higienę czytania (właściwa postawa, oświetlenie).

Pisanie

- Doskonali kształt i czytelność pisma: poprawnie łączy litery w wyrazach, zachowuje proporcję liter wielkich i małych, rozmieszcza litery i wyrazy w liniaturze; odstępy między wyrazami w zdaniu.
- Przepisuje wyrazy i krótkie zdania; przepisuje tekst połączony z uzupełnianiem.
- Układa wyrazy i zdania z rozsypanek sylabowych i wyrazowych.
- Pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy z określoną trudnością ortograficzną oraz krótkie teksty, omówione wcześniej na zajęciach.
- Układa oraz zapisuje zdania na dany temat (zbiorowo i indywidualnie).
- Redaguje zbiorowo i indywidualnie oraz pisze życzenia oraz listy do innych dzieci.
- Zbiorowo redaguje opowiadań na podstawie wydarzeń lub obrazów.
- Wspólnie redaguje i zapisuje kilkuzdaniowe opowiadania.
- Indywidualnie pisze życzenia, listy i zaproszenia.
- Tworzy i pisze swobodne tekstów.

Ortografia

- Utrwała pisownię wyrazów z dwuznakami oraz liter oznaczających spółgłoski miękkie (zmiękczenie przez kreskę oraz przez i).
- Pisze wyrazy z ę i ą występujące w omawianych tekstach.
- Pisze wyrazy z utratą dźwięczności na końcu wyrazu (sad, chleb).
- Pisze wyrazy z ó i rz wymiennym; tworzy rodziny wyrazów dla uzasadnienia ich pisowni.
- Pisze wyrazy z ó i rz niewymiennym oraz wyrazów z h.
- Zna zasadę rozdzielności pisowni przyimka z rzeczownikiem.
- Utrwalił pisownię wyrazów wielką literą; początek zdania, imiona, nazwiska, nazwy miast, państw.
- Zna zasadę pisowni najczęściej używanych skrótów: ulica – ul., numer – nr, strona – s., rok – r.
- Opanował alfabet i praktyczne jego zastosowanie we wspólnym wyszukiwaniu wyrazów w słowniczku ortograficznym.

Kształcenie językowe

- Rozpoznaje zdań pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące.
- Rozpoznaje litery, głoski i sylaby w wyrazie; wyrazy w zdaniu, spółgłosek i samogłoski.
- Rozpoznaje: rzeczowniki jako nazwy osób, zwierząt, roślin i rzeczy; rodzaje rzeczownika: męski, żeński, nijaki oraz liczby rzeczownika: pojedyncza, mnoga; czasowniki jako wyrazy oznaczające czynności; liczby czasownika: pojedyncza, mnoga.
- Zna zgodność form rzeczownika i czasownika w liczbie.

Wiedza o literaturze

- Wyodrębnia w utworze literackim postaci, zdarzeń, miejsca i czasu akcji.
- Wspólnie ustala kolejności wydarzeń; porządkowanie i uzupełnianie planu wydarzeń.
- Określa nastrój utworu; wskazuje w nim fragmentów humorystyczne, smutne, budzące strach, wzruszające.
- Próbuje określić, w jaki sposób autor przedstawił dany nastrój.
- Rozpoznaje zwrotki w wierszu; rozpoznaje i tworzy rymy; dostrzega piękno i swoistości języka poezji.
- Wartościuje postaci i zdarzenia w utworze.

Słownictwo

- Wzbogacił czynne słownictwo ; wprowadza nazwy przedmiotów, ich cech, czynności oraz wyrazy oznaczające proste stosunki przestrzenne i czasowe w związku ze swoimi spostrzeżeniami.
- Wyjaśnia znaczenie trudnych dla siebie wyrazów i zwrotów związanych z ćwiczeniami w mówieniu, pisaniu i czytaniu, zastępowanie je innymi.

- Wyszukuje wyrazy o podobnym lub przeciwnym znaczeniu; tworzy łatwe wyrazów pochodne; wyrazy wieloznaczne, np. zamek.
- Poznaje i rozumie przysłowia związane z porami roku (np. *Kwiecień – plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata.*) i z zachowaniem ludzi (np. *Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie.*).

Samokształcenie

- Podejmuje próby samodzielnego zapisywania nowo poznanych wyrazów i zdań.
- Próbuje samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji, np. słownika ortograficznego.
- Podejmuje próby samodzielnego czytania wyznaczonych obowiązkowych i dodatkowych lektur i książek oraz zapisywania informacji o ich treści.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Stosunki przestrzenne

- Utrwala umiejętność określania swojego usytuowania w przestrzeni.
- Określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów.
- Udoskonala umiejętność wyznaczania kierunków na kartce papieru i w przestrzeni: na lewo – na prawo, do przodu – do tyłu, na dół – do góry.
- Zapoznał się z kierunkami pośrednimi, np. w górnym prawym rogu, z lewej strony w dolnym rogu.
- Ocenia odległości między obiektami; mierzenie linijką niewielkich odległości.
- Używa ze zrozumieniem przyimków, np.: *za, pod, nad, od, do wewnątrz, na zewnątrz, obok, w, zza.*
- Posługuje się pojęciami: *pion, poziom, skos.*

Cechy wielkościowe

- Porównuje dwa lub trzy przedmioty według wybranej cechy: grubość, długość, szerokość, wysokość, ciężar, prędkość itp.
- Porządkuje przedmioty według wielkości od najmniejszego do największego i na odwrót.
- Porównuje wielkości liczb i porządkuje ich w ciągach rosnących lub malejących.

Rozumienie liczb i ich własności

Liczby w zakresie 100

- Zna kolejność liczb dwucyfrowych; zapisywanie liczb cyframi.
- Porównuje liczby i porządkuje je w ustalonej kolejności rosnącej bądź malejącej.
- Utrwalił rozumienie dziesiętkowego systemu zapisywania liczb; wskazywanie w liczbie cyfry dziesiątek i cyfry jedności.
- Rozszerzenie zakresu liczbowego do 1000
 - Zapisywanie liczb trzycyfrowych cyframi.
 - Wskazywanie w liczbie trzycyfrowej cyfr: jedności, dziesiątek, setek.
 - Porównywanie liczb; porządkowanie ich w ustalone ciągi liczbowe: rosnące, malejące.

Posługiwanie się liczbami

Działania na liczbach w zakresie 100

- Dodaje (odejmuje) liczby jednocyfrowej do (od) liczby dwucyfrowej bez przekroczenia progu dziesiętkowego, np. $20 + 4$, $42 + 5$, $68 + 2$ oraz $23 - 3$, $54 - 3$, $60 - 5$.
- Dodaje (odejmuje) liczby jednocyfrowej do (od) dwucyfrowej z przekroczeniem progu dziesiętkowego, np. $26 + 8$, $81 - 9$.
- Dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowych bez przekroczenia progu dziesiętkowego, np. $20 + 30$, $21 + 30$, $21 + 35$ oraz $60 - 20$, $42 - 30$, $95 - 43$.
- Dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe z przekroczeniem progu dziesiętkowego, np. $26 + 38$, $42 - 15$.
- Mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia do 50.

- Podkreśla związek dodawania z odejmowaniem oraz mnożenia z dzieleniem; rozwiązuje równania z niewiadomą w postaci okienka; ilustruje je na grafach.

Działania na liczbach w zakresie 1000

- Wykonuje cztery działania arytmetycznych na liczbach trzycyfrowymi bez przekraczania progu dziesiętkowego.

Czytanie tekstów matematycznych

- Rozwiązuje zadania tekstowe proste i złożone.
- Dokonuje analizy treści zadań.
- Poznał różne metody rozwiązywania zadań tekstowych.
- Przedstawia struktury zadań tekstowych na rysunku schematycznym.

Pojęcia geometryczne

- Rozróżnia figury z grupy wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty, sześciokąty; czynnościowe badanie ich cech; dostrzega ich kształtów w otoczeniu; wyznacza je na geoplanie.
- Zna pojęcia: trójkąt, kwadrat, prostokąt; bada charakterystyczne cechy tych figur; dostrzega cechy wspólne i cechy różniące.
- Rysuje odcinki o podanej długości; mierzy długości wskazanych odcinków.

Stosowanie matematyki w sytuacjach życiowych

Zbiory

- Umie grupować przedmioty według jednej cechy, dwóch lub kilku cech.
- Tworzy zbiory przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem; ustala warunki spełniające przez elementy wskazanego zbioru.
- Tworzy zbiory liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, zbiór liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych (w aktualnie realizowanym zakresie liczbowym).
- Stosuje schematy Venna do obrazowania treści zadań tekstowych.
- Wykorzystuje szachy lub gry planszowe do rozwijania myślenia i rozumienia zasad.

Pomiary

Czas kalendarzowy

- Wymienia nazwy kolejnych dni tygodnia; rozumie, że tydzień to 7 dni; że upływ tygodnia można odliczać od dowolnego dnia, np. od środy do środy, od piątku do piątku, i zawsze wymienimy wszystkie dni tygodnia.
- Podaje nazwy aktualnej pory roku.
- Wymienia nazwy kolejnych miesięcy; zapisuje daty.
- Rozwiązuje zadania na obliczanie upływu czasu kalendarzowego.

Czas zegarowy

- Odczytuje z tarczy zegarowej pełnych godzin w systemie 12-godzinnym; używa określeń: *piąta rano, piąta po południu, jedenasta w nocy* itp.
- Zapoznał się z pojęciem *minuty*; odczytywanie godzin i minut w systemie 12-godzinnym, np. *piętnaście minut po godzinie szóstej, za dwadzieścia minut godzina czwarta*.
- Poznał pojęcia: *dość, godzina, minuta, kwadrans*.
- Dokonuje proste obliczenia zegarowe.

Długość

- Mierzy długości różnych przedmiotów linijką, metrem krawieckim, stolarskim.
- Rysuje i mierzy długości odcinków.
- Porównuje długości mierzonych odcinków.
- Zna pojęcie: *metr*.

Masa

- Waży na wadze szalkowej; odważniki 1 kg, 2 kg, 5 kg.
- Odważa żadaną ilość towaru; dosypuje, odsypuje, doprowadza wagę do równowagi.
- Zna pojęcie *dekagram*.
- Dokonuje prostych obliczeń wagowych.

Pojemność

- Odmierza płyny naczyniami i używa określeń: *litr, pół litra, ćwierć litra*.
- Dokonuje proste obliczeń, w których występują pełne litry

Temperatura

- Odczytuje wskazania termometru zaokiennego i pokojowego.
- Oblicza różnicę temperatur.

Obliczenia pieniężne

- Rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów.
- Rozwiązuje zadania na różnorodne obliczenia pieniężne.
- Rozumie pojęcia: *cena, wartość zakupu, reszta*.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Rozumienie środowiska społecznego

Uczeń jako jednostka społeczna

- Dostrzega swoją indywidualności w sferze:
 - fizycznej – dostrzega podobieństwa i różnice w wyglądzie ludzi i ich fizycznej sprawności;
 - zmysłowej – zdobywa umiejętności wykorzystywania zmysłów w poznawaniu świata; odczuwa potrzebę ich doskonalenia;
 - emocjonalnej – rozpoznawanie i nazywanie emocji wyrażanych przez siebie i przez innych ludzi; dostrzega, że sposób ich wyrażania może być przyjemny bądź nieprzyjemny; uczy się właściwego reagowania emocjonalnego w przeżywanej sytuacji oraz właściwie reaguje na zachowania emocjonalne innych ludzi;
 - intelektualnej – zdobywa przeświadczenie, że umysł każdego człowieka to jego mądrość, jego wiedza; umysł należy ćwiczyć, doskonalić (rozwiązywanie zagadek, krzyżówek, zadań matematycznych, rebusów, układa w odpowiedniej kolejności obrazków historyjki obrazkowej itp.).
- Ma poczucie własnej wartości – odkrywa swoje możliwości w toku działania; nazywa obszary działań, w których czuje się, dobry bądź najlepszy z całego zespołu (np. *Jestem dobry / dobra w majsterkowaniu; Jestem najlepszy / najlepsza w rzucaniu piłką do celu*).

Uczeń jako członek rodziny

- Identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami – posługuje się swoim nazwiskiem; zna imiona i nazwiska dalszych krewnych; zna historię swojej rodziny; odczuwa dumę z przynależności do rodziny; wskazuje, z kogo z czego odczuwa dumę; chętnie uczestniczy w tradycjach i zwyczajach rodzinnych.
- Tworzy życzliwą więź rodzinną:
 - okazuje miłości członkom rodziny; darzy szacunkiem rodziców i dziadków;
 - pamięta o uroczystościach rodzinnych, składa życzenia, wręcza upominki;
 - odczuwa i okazuje radość i dumę z osiągnięć zawodowych rodziców i dziadków;
 - dostrzega i rozumie potrzeby członków rodziny.
- Podejmuje i wypełnia obowiązki domowe:
 - wypełnia stałe obowiązki domowe bez przypominania;
 - utrzymuje porządek w swoim pokoju; wspólnie troszczy się o estetykę mieszkania i otoczenia;
 - rozwija odpowiedzialność za podejmowane zobowiązania i powierzone obowiązki

Uczeń jako członek społeczności szkolnej

• Jako uczeń:

- systematycznie poznaje prawa i obowiązki ucznia; pomaga nauczycielowi w przygotowaniu pomocy dydaktycznych; sumiennie pełni dyżury w klasie; szanuje podręczniki, przybory szkolne, sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne; odpowiednio zachowuje się w klasie, w szatni, szkolnej świetlicy, bibliotece itp., szanuje wspólne dobro;
- rozbudza swoją ciekawość poznawczą i cierpliwość w dochodzeniu do wiedzy;
- traktuje naukę szkolną nie tylko jako obowiązek, ale także jako przyjemność;
- poznał, jak uczą się dzieci w innych krajach, w szczególności w kraju nauczanego języka;
- zdobył umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji;
- uczy się właściwego reagowania emocjonalnego na sukces lub porażkę

Dziecko jako członek społeczności klasowej:

- stara się o utrzymanie serdecznych stosunków z innymi dziećmi w klasie; okazuje życzliwość; uczy się mówienia sobie miłych słów; wczuwa się w przeżycia innych uczniów;
- przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem, stosuje zwroty grzecznościowe (*przepraszam, proszę, dziękuję*);
- dzieli radości innych; gratuluje koleżankom lub kolegom wygranej;
- sprawia radości innym dzieciom, składa im życzeń imieninowych, wykonuje osobiście upominki;
- opiekuje się dziećmi potrzebującymi pomocy; właściwie odnosi się do dzieci niepełnosprawnych, dostrzega ich pozytywne cechy i zachowania;
- unika krzyku, kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami;
- szanuje cudzą własność i wytwory pracy koleżanek lub kolegów, szanuje tajemnicę korespondencji (SMS, e-mail, list).

Orientacja w czasie historycznym

Wiedza o kraju ojczystym

- Poznał historię swojej rodziny.
- Rozumie nazwy swego kraju, jego stolicy, barw, godła i hymnu narodowego; rozpoznaje herbu Warszawy i swojego miasta.
- Zdobył wiedzę o przynależności do Unii Europejskiej.
- Poznał polskie legendy i rocznice ważniejszych wydarzeń historycznych.
- Zdobył informację o życiu wielkich Polaków, z których jesteśmy dumni.
- Uczestniczył w świętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej.
- Zapoznał z wybranymi zwyczajami i tradycjami polskimi.

EDUKACJA PRZYRODNICZA

Rozumienie środowiska przyrodniczego

• W klasowym kąci przyrody:

- systematycznie opiekuje się roślinami uprawianymi w kąci przyrody, roślinami ozdobnymi w klasie; obserwuje ich wzrost i rozwój;
- zna warunki konieczne do życia roślin (światło, woda, powietrze, tlen);
- prowadzi uprawę roślin w skrzynkach; wysiewanie nasion; pielęgnowanie i obserwowanie ich kiełkowania i wzrostu; założenie uprawy fasoli i obserwowanie jej rozwoju od nasiona do nasiona;
- zbiera okazy przyrodnicze występujące w różnych porach roku;
- obserwuje budowę i tryb życia ślimaka;
- prowadzi kalendarz pogody;
- poznał życie roślin i zwierząt żyjących w środowisku wodnym;

- W ogrodzie lub na polu:

- rozróżnia i podaje nazwy pospolitych warzyw (marchew, pietruszka, burak, sałata, kapusta, cebula, kalafior, dynia, fasola, pomidor); wymienia nazwy ich części (korzeń, liście, łodyga, kwiat, owoc) oraz wskazuje części jadalne; rozpoznaje ich nasiona;
- poznał wartości odżywcze warzyw i sposoby ich wykorzystania: surówki, sałatki;
- poznał różne sposoby przechowywania warzyw tj. suszenie, kiszenie, zamrażanie, przesypywanie piaskiem i przetwory (soki, sałatki, przeciery);
- poznał chwasty (oset, pokrzywa, skrzyb, perz) i uzasadnia, dlaczego należy je usuwać;
- rozpoznaje i podaje nazwy ozdobnych roślin kwiatowych: aster, chryzantema, nasturcja, nagietek, malwa, pelargonja i inne rośliny dostępne do obserwacji;
- zna zagrożenie płynące z rozwoju szkodników roślin: mszyce, pędraki, ślimaki;
- zna znaczenie zwierząt pożytecznych: biedronki, żaby, jeże w walce ze szkodnikami.
- obserwuje wygląd i zachowanie zwierząt, takich jak: mrówka, dżdżownica, pszczoła, osa, trzmiel, motyl;
- rozpoznaje i podaje nazwy krzewów ozdobnych (bez, forsycja, jaśmin itp.);
- rozróżnia i nazywa wiosenne prace w polu: orka, siew.

- W sadzie:

- rozpoznaje i podaje nazwy drzew owocowych (jabłoń, grusza, śliwa, brzoskwinia) i krzewów owocowych (agrest, malina, porzeczka);
- potrafi podać kolejne etapy wytwarzania miodu przez pszczoły;
- poznał prace pielęgnacyjne w sadzie; zna sposoby zabezpieczania drzew owocowych przed zimą;
- poznał sposoby zbierania i przechowywania owoców; przetwory (kompoty, dżemy, soki), mrożonki;
- rozumie potrzebę higieny podczas spożywania owoców;
- zna wartości odżywcze owoców i sposoby ich wykorzystania w utrzymaniu zdrowia i w rozwoju organizmu: sałatki owocowe, rola witamin;

- W parku lub w lesie:

- rozpoznaje po liściach i owocach wybrane drzewa liściaste (np. jarzębina, kasztanowiec, dąb, klon, brzoza, wierzba) oraz drzewa iglaste (jodła, świerk, sosna, modrzew);
- wyjaśnia przyczyny jesiennego opadania liści z drzew liściastych; odlotu ptaków (np. żurawi);
- poznał kilka zwierząt żyjących w naturalnym środowisku: ich wygląd, sposób odżywiania i przygotowanie się do przetrwania zimy (np. wiewiórka, lis, zając, sarna, dzik, niedźwiedź, borsuk, kret, żaba) oraz zagrożenia płynące ze strony człowieka (kłusownictwo);
- poznał znaczenie pokrywy śnieżnej dla roślin i zwierząt oraz zimowej zmiany w wyglądzie zwierząt (gęstnienie sierści, zmiana jej koloru);
- rozumie konieczność dokarmiania zimą zwierząt żyjących w lesie (sarny, jelenie, dziki, zające) oraz systematycznego dokarmiania ptaków;
- rozpoznaje ptaki gromadzące się w miejscach dokarmiania (np. sikora, wróbel, kruk, sroka, wrona, gil).
- poznał, rozróżnia i nazywa niektóre zwierzęta i rośliny chronione w Polsce w tym wiosenne rośliny kwiatowe;
- poznał wiosenne życie ptaków: zakładanie gniazd, opieka nad pisklętami;
- rozumie potrzebę ochrony lasów i zakładania szkółek leśnych.

- W domu:

- Rozpoznaje i nazywa zwierzęta hodowane przez człowieka (pies, kot, papuga, chomik); ich tryb życia, sposób odżywiania się; niektóre rasy psów i kotów;
- Podaje podstawowe obowiązki hodowcy zwierząt domowych.
- zna znaczenie i podstawowe obowiązki weterynarza.

- Na łące:

- poznał niektóre rośliny łąkowe: bratek polny, jaskier, mniszek lekarski, stokrotka, koniczyna;

—wymienia zwierzęta spotykane na łące: zając, mysz, liczne owady, niektóre ptaki;
—poznał gospodarcze znaczenie łąki jako miejsca wypasania roślinożernych zwierząt hodowlanych: krowy, kozy, owcy, konia.

• W gospodarstwie wiejskim:
—rozpoznaje i nazywa zwierzęta hodowane przez człowieka; ssaki: krowa, owca, koza, koń, świnia, królik; ptactwo domowe: kura, gęś, kaczka, indyk;
—poznał nazwę i wygląd zwierząt dorosłych i młodych; sposób poruszania się i odżywiania; ich znaczenie dla człowieka; wartość odżywczą mięsa, jajek;
—rozpoznaje głosy wydawane przez te zwierzęta;

• W ogrodzie zoologicznym:
—poznał wybrane zwierzęta egzotyczne, np. słonia, żyrafy, lwa, hipopotama, kangura;
charakterystykę ich wyglądu, sposób poruszania się i odżywiania oraz cechy ich naturalnego środowiska.

• W palmiarni:
—poznał wybrane rośliny egzotyczne; podaje nazwy wybranych owoców egzotycznych;
—nabywa wiedzę o ich naturalnym środowisku życia;

Funkcje życiowe człowieka – ochrona zdrowia, bezpieczeństwo i odpoczynek

Dbanie o zdrowie i schludny wygląd.

• Odżywianie:
—poznał sposoby zabezpieczania pokarmów przed zepsuciem;
—poznał szkodliwe dla zdrowia produkty (przeterminowane przetwory, niedojrzałe owoce, trujące grzyby i trujące rośliny);
—zna zasady kulturalnego zachowania się podczas spożywania posiłków.

• Higiena osobista:
—rozumie konieczność częstego mycia rąk w ciągu dnia;
—rozumie potrzebę wyrobienia nawyku mycia zębów po każdym posiłku;
—rozumie konieczność dbania o czystość paznokci i włosów;
—potrafi prawidłowo korzystać z przyborów do mycia i urządzeń sanitarnych;
—wie, dlaczego należy utrzymywać urządzenie sanitarne w czystości;
—utrzymuje porządku wokół siebie.

• Bezpieczeństwo
—rozumie potrzebę bezwarunkowego przestrzegania zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie i w szkole;
—przestrzega zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu podczas zabaw, na przerwach, na zajęciach z wychowania technicznego, fizycznego;
—wie, dlaczego nie należy organizować zabaw w miejscach niedozwolonych;
—rozumienie zakaz zbliżania się do nieznanymi zwierząt;
—wie, dlaczego należy zachować ostrożność w kontaktach z osobami obcymi również w Internecie.
—poznał i stara się świadomie przestrzegać zasad ruchu drogowego dla pieszych;
—zna zasady i stara się świadomie radzić sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu poprzez powiadamianie odpowiednich instytucji o wypadkach i zagrożeniach (pożar, powódź, susza, trąba powietrzna),
—zna ważne telefony (straż pożarna, policja, pogotowie ratunkowe) i inne sposoby zawiadamiania o zagrożeniach i wypadkach.

- **Odpoczynek**

- poznał znaczenie ruchu dla rozwoju organizmu; stara się uprawiać wybrane sporty letnie i zimowe, np.: jazda na sankach, łyżwach, deskorolce, rowerze, gra w piłkę;
- rozumie potrzebę odpowiedniej ilości snu dla zdrowia człowieka;
- realizuje swoje zainteresowania i pasje;
- poznał znaczenie zachowania odpowiedniej postawy podczas oglądania programów telewizyjnych oraz pracy i zabawy przy komputerze.

Rozumienie przestrzeni geograficznej

- **Poznanie swojej miejscowości, swojego regionu i kraju**

- zna nazwę swojej miejscowości, ulicy;
- poznał najważniejsze, niektóre fakty z historii swojego miasta i związane z nim legendy;
- potrafi wskazać w najbliższej okolicy ciekawe obiekty, zabytki, rezerваты przyrody, parki narodowe, skanseny itp.;
- poznał najważniejsze tradycje, obyczaje i obrzędy regionalne;
- odróżnia od innych ludowe motywy swojego regionu;
- wskazuje ważniejsze urzędy, zakłady usługowe w swojej miejscowości;
- rozumie potrzebę szanowania wytworów ludzkiej pracy;
- poznał prace zawodowe ludzi w swojej miejscowości, swoim regionie, na wsi i w mieście.
- rozumie potrzebę dbania o estetykę najbliższego otoczenia i dobre stosunki sąsiedzkie.
- poznał osobliwości fauny i flory swojej miejscowości i okolic.
- poznał mapę fizyczną Polski; odczytuje podstawowe znaki kartograficzne; odczytuje legendę mapy, wie co oznaczają kolory na mapie;
- wskazuje na mapie fizycznej Polski: granice państw, sąsiadów państwa, główne miasta, rzeki i jeziora, linię brzegową morza, góry itp.;
- poznał wybrane krainy geograficzne Polski; potrafi je scharakteryzować i pokazać na mapie fizycznej;

Obserwacja zjawisk atmosferycznych prowadzona przez cały rok szkolny

- **Jesień:**

- temperatura – obserwuje zmienne warunki pogodowe, nocne przymrozki;
- wiatr – obserwuje kierunki i siłę wiatru;
- opady – obserwuje i nazywa rodzaje deszczu.

- **Zima:**

- temperatura – obserwuje zmienne warunki pogodowe;
- wiatr – obserwuje kierunki i siłę wiatru;
- opady – obserwuje i nazywa rodzaje opadów i osadów atmosferycznych: śnieg, śnieg z deszczem, grad i związane z nimi zjawiska: szadź, gołoledź, zamieć, odwilż.

- **Wiosna:**

- temperatura – obserwuje zmienne warunki pogodowe; zmienność i kapryśność pogody;
- wiatr – obserwuje kierunki i siłę wiatru; rozróżnia i nazywa rodzaje wiatrów;
- opady – obserwuje i nazywa rodzaje opadów: deszcz, deszcz ze śniegiem;
- rozumie zjawisko parowania wody;
- wyjaśnia proces krążenia wody w przyrodzie.

Wiedza o naszej planecie Ziemi. Ekologia.

- rozumie, że Ziemia jest jedną z ośmiu planet krążących wokół Słońca; zna nazwy planet Układu Słonecznego; poznaje ciekawostki i fakty związane z wyprawami w kosmos.
- dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie: mają te same części ciała, odczuwają takie same potrzeby, przeżywają takie same uczucia; w wielu losowych sytuacjach reagują tak samo; w podobny

sposób wykonują swoje ulubione zajęcia; dostrzeganie cech różniących ludzi; tolerowanie ludzi mimo różnic; reagowanie na krzywdę drugiego człowieka.

—rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego; oszczędzania wody, elektryczności; zbierania surowców wtórnych, segregowanie odpadów; czynny udział w obchodach „Święta Ziemi”.

EDUKACJA PLASTYCZNA

Percepcja sztuki – odbiór wypowiedzi i wykorzystywanie informacji

—utrwalił kształty poznane w klasie 1 oraz poznał nowe: wypukły, wklęsły, owalny, spiczasty, wydłużony, sercowaty.

—poznał rodzaje faktur: puszysta, miękka, gładka, kosmata; łączenie faktur podobnych i kontrastowych.

—posługuje się terminami dotyczącymi stopniowania wielkości składowych, np. większy od..., ale mniejszy od...; największy – najmniejszy; określanie wielkości i proporcji kilku osób;

—posługuje się terminami dotyczącymi usytuowania obiektów w przestrzeni: na środku kartki, wysoko, na dole, na lewo, od prawej strony; stojący, siedzący, leżący, jadący, biegnący, fruujący, klęczący, pochylony nad...

—posługuje się terminami dotyczącymi oddalenia obiektów: dalej niż..., bliżej tego..., tak samo daleko jak...

—rozdziela barwy: biała, czarna, szara, szarobrunatna, czerwona, niebieskoszara, zielonoszara; barwy ciepłe: różowa, czerwona, pomarańczowa; barwy zimne: niebieska, zielona, szarzielona, niebieskozielona;

—wyróżnia rytmy: miarowość kształtu, barwy, oddalenia;

—dostrzega wyżej wymienione obiekty obserwacji w przedmiotach, postaciach ludzi, zwierząt, w wytworach ludowych;

—oglądając dzieła sztuki, wyróżnia w obrazie różnego rodzaju linie i próbuje uzasadniać ich obecność w tym właśnie miejscu; określa ich wpływ na atmosferę dzieła, np. *Tam ruch i niepokój, a tu cisza, pogoda, spokój...*; próbuje uchwycić znaczenie kolorystyki w obrazie.

Ekspresja przez sztukę – tworzenie wypowiedzi

• Rysunek

—rysuje ołówkiem, kredkami świecowymi, świecą lub kredą na czarnym tle.

—rysuje z wyobraźni, z pamięci, z pokazu.

—rysuje pojedyncze przedmioty, zwierzęta, rośliny, postaci, zjawiska.

—rysuje sceny związane z własnymi przeżyciami oraz z treścią znanych dziecku tekstów literackich.

—wyznacza linią konturów postaci i przedmioty.

—tworzy abstrakcyjne układy za pomocą linii.

• Malarstwo

—używa pędzla szczecinowego płaskiego i farb kryjących;

—wykonuje prace o tematyce abstrakcyjnej z wykorzystaniem zestawu różnorodnych plam; tworzy plamy symetryczne poprzez zginanie kartki;

—poznał i podaje nazwy barw podstawowych: czerwona – żółta – niebieska; tworzy barwy pochodne.

—określa wpływ koloru na jakość dzieła poprzez eksperymentowanie w przedstawianiu tych samych przedmiotów raz w kolorze i tonacji biało-czarnej;

—przedstawia wydarzenia realne i fantastyczne; sceny inspirowane przez przeżycia, marzenia, pory roku, opowiadania, utwory literackie, oglądane filmy itp.;

—dba o zagospodarowanie całej płaszczyzny kartki.

Kształtowanie wytworów płaskich i przestrzennych

—wykonuje prace z papierowych wycinanek i wydzieranek.

—tworzy metodą origami.

—wykonuje wytworów z materiałów przyrodniczych (kasztanów, żołądzi, szyszek, patyków, trawy, jarzębiny itp.).

—lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny.

—rzeźbi w glinie, mydle.

—wykonuje przedmioty użyteczne: kukielki, maskotki, ozdoby, ubiory dla lalek.

Recepcja sztuki – analiza i interpretacja wytworów kultury

• Zapoznał się z dziedzinami sztuk plastycznych oraz ich wykonawcami i dziełami:

—architektura – architekt – rysunek projektu, makieta;

—malarstwo – malarz – obraz;

—rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba;

—scenografia – scenograf – rysunek projektu dekoracji sceny i kostiumu aktora.

• Zapoznał się z funkcją dzieł plastycznych:

—architektura: przemysłowa, mieszkaniowa, użyteczności publicznej;

—malarstwo: portret, krajobraz, martwa natura, scena rodzajowa;

—rzeźba: pomnik, medal, moneta;

—symetria jednoosiowa w układzie elementów na płaszczyźnie i w przestrzeni;

—poznał zasady kompozycji otwartej i zamkniętej.

EDUKACJA TECHNICZNA

Planowanie i organizacja pracy podczas montażu wytworów technicznych.

• Uczeń potrafi:

—sprecyzować zadania do wykonania;

—zgrupować odpowiednio dobrany materiał i potrzebne narzędzia;

—odpowiednio przygotować miejsce pracy;

—ustalić kolejność wykonywanych czynności podczas wykonywania pracy;

—wykonać zaplanowane wytwory z pojedynczych materiałów, z gotowych elementów;

—oszczędnie gospodarować materiałami;

—dbać o ład i porządek w miejscu pracy;

—wykazać się twórczą inwencją podczas tworzenia swojego dzieła.

Znajomość własności różnych materiałów.

• Uczeń rozróżnia materiały przydatne do majsterkowania:

—przyrodnicze (trawy, owoce i nasiona roślin, patyki, kamyki itp.);

—drewniane deseczki, płyty paździerzowe;

—papiernicze (papier biały, kolorowy, szary, gazetowy, śniadaniowy; karton, tektura, bibułka gładka, karbowana);

—włókiennicze (sznurki, tasiemki, skrawki materiałów bawełnianych, wełnianych, jedwabnych);

—tworzywa sztuczne, plastikowe opakowania po produktach spożywczych.

• Uczeń zapoznał się z cechami i właściwościami wybranych materiałów: miękki – twardy, gładki – chropowaty, giętki – łamliwy, lśniący – matowy.

• Uczeń zdobył doświadczenie w dobieraniu materiałów adekwatnych do wykonania zaplanowanego wytworu

Stosowanie narzędzi i obsługa urządzeń technicznych

• Uczeń zdobywa wprawę w posługiwaniu się takimi narzędziami, jak: nóż, nożyczki, kolec, igła, napaśtek, zszywacz biurowy, dziurkacz, wkrętak, młotek, szczypce do drutu; określa funkcję poszczególnych narzędzi (do cięcia, do szycia, do sklejanego, do zbijania itp.).

• Uczeń poznał sposoby łączenia materiałów: zszywanie, sklejanie, zbijanie, spinanie, zaginanie.

- Uczeń poznał sposoby dbałości o narzędzia, przechowywania ich w odpowiednim miejscu, utrzymywania w czystości, wykonywanie prostych zabiegów konserwacyjnych.
- Uczeń poznał sposoby radzenia sobie w przypadku drobnych skaleczeń.

Bezpieczne korzystanie z domowych urządzeń technicznych

- Poznał z budową miksera, suszarki, lodówki; wskazuje części składowe i określa ich rolę;
- Poznał z zasadami bezpiecznego korzystania z urządzeń, szczególnie elektrycznych; wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego ich użytkowania.

Budzenie zainteresowania techniką

- Poznał historię wybranych wynalazków, np. od pióra gęsiego do długopisu; od łuczywa do żarówki.
- Poznał rodzaje maszyn i urządzeń:
 - transportowych (samochody, samoloty, helikoptery, statki, łodzie),
 - wytwórczych (narzędzia i przyrządy),
 - informatycznych (telefon, komputer, MP3).
- Poznał rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, biurowce, wieże itp.
- Poznał wybrane zawody, głównie związane z techniką.

EDUKACJA MUZYCZNA

Percepcja muzyki – słuchanie

- W ramach percepcji elementów muzyki uczeń potrafi:
 - rozpoznawać i naśladować głosy z otoczenia;
 - rozpoznawać brzmienie instrumentów niemelodycznych i wybranych melodycznych;
 - wyróżniać w melodii i rytmie powtórzenia, kontrasty.
 - pokazywać linie melodyczne ręką.
 - rozpoznawać głosy ludzkie: sopran i bas.
- W ramach percepcji utworów muzycznych uczeń potrafi:
 - słuchać muzyki odtwarzanej mechanicznie (płyta CD, nagranie z Internetu, MP3 itp.);
 - słuchać muzyki w ramach koncertów muzycznych i właściwie zachować się podczas ich trwania.

Ekspresja muzyczna – śpiew

- Uczeń potrafi:
 - rytmicznie recytować teksty poprawne fonetycznie i zróżnicowane pod względem tempa, dynamiki, artykulacji, intonacji i barwy głosu;
 - zbiorowo i indywidualnie śpiewać piosenki;
 - wyszukiwać w utworach powtarzających się fragmentów melodii;
 - śpiewać gamy z odpowiednimi słowami, np. *Słońko wschodzi coraz wyżej, a zachodzi coraz niżej.*

Improwizacja ruchowa – rytmika i taniec

- Ruch z muzyką
 - potrafi szybko reagować na różne sygnały muzyczne; rozplanowanie ruchu w przestrzeni krokami wyznaczonymi przez rytm, zabawy bieżne.
 - wskazywać ruchem wartości nut: półnuty, ćwierćnuty, ósemki, pauzy ćwierćnutowej.
 - inscenizować ruchem piosenki, tańce regionalne (krakowiak).
- Tworzenie rytmu:
 - wypowiada krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu;
 - recytuje rytmicznie sylaby, słowa, zdania;
 - powtarza tematy rytmiczne w formie echa: klaskanie, stukanie, recytacja, ruch, gra na instrumentach.

- Tworzenie melodii:
 - swobodnie improwizuje na temat, np. zabaw zimowych, owadów w sadzie; tworzy improwizacje wokalne do krótkich, prostych wierszowanek, przysłów;
 - improwizuje melodie na dzwonekch i innych instrumentach.

- Improwizowanie ruchu:
 - swobodnie interpretuje ruchem piosenki i utwory instrumentalne;
 - charakteryzuje postaci, zwierzęta, zdarzenia za pomocą ruchu ilustrowanego muzyką;

- Tworzenie form muzycznych:
 - tworzy muzyczne ilustracje do wierszy i opowiadań;
 - rysuje i maluje ilustracje do słuchanej melodii, piosenki;
 - tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego.
 - Nauka wybranych tańców ludowych

- Gra na instrumentach:
 - tworzy akompaniament do piosenek i zabaw ruchowych z zastosowaniem naturalnych efektów akustycznych: tupania, klaskania, wydobywanie dźwięków z przedmiotów itp.;
 - gra na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych: grzechotce, bębenku, trójkącie itp.
 - gra fragmenty piosenek lub całe proste melodie.

- Zapisywanie dźwięków:
 - poznał różne formy zapisu dźwięków muzyki, np. nagranie za pomocą komputera, dyktafonu, telefonu, tabletu lub zapis za pomocą notacji muzycznej.
 - korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie.

EDUKACJA INFORMATYCZNA

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów. Uczeń:

- 1) układa w logicznym porządku: obrazki, teksty, polecenia (instrukcje) składające się m.in. na codzienne czynności;
- 2) tworzy polecenia lub sekwencje poleceń dla określonego planu działania prowadzące do osiągnięcia celu;
- 3) rozwiązuje zadania, zagadki i łamigłówki prowadzące do odkrywania algorytmów.

2. Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych. Uczeń:

- 1) programuje wizualnie: proste sytuacje lub historyjki według pomysłów własnych i pomysłów opracowanych wspólnie z innymi uczniami, pojedyncze polecenia, a także ich sekwencje sterujące obiektem na ekranie komputera bądź innego urządzenia cyfrowego;
- 2) tworzy proste rysunki, dokumenty tekstowe, łącząc tekst z grafiką, np. zaproszenia, dyplomy, ulotki, ogłoszenia; powiększa, zmniejsza, kopiuje, wkleja i usuwa elementy graficzne i tekstowe – doskonali przy tym umiejętności pisania, czytania, rachowania i prezentowania swoich pomysłów;
- 3) zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi.

Uczeń:

- 1) posługuje się komputerem lub innym urządzeniem cyfrowym oraz urządzeniami zewnętrznymi przy wykonywaniu zadania;
- 2) kojarzy działanie komputera lub innego urządzenia cyfrowego z efektami pracy z oprogramowaniem;
- 3) korzysta z udostępnionych mu stron i zasobów internetowych.

4. Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych. Uczeń:

- 1) współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;
- 2) wykorzystuje możliwości technologii do komunikowania się w procesie uczenia się.

5. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa. Uczeń:

- 1) posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami;
- 2) rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
- 3) przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób związanych z bezpieczeństwem w Internecie.